Tilsynserklæring for skoleåret 2023/2024 for Vejen Friskole:

1. Skolens navn og skolekode

Skolekode: 575013	Skolens navn: Vejen Friskole

1.1 Navn på den eller de tilsynsførende

Werner Sternberg

2. Angivelse af datoer for tilsynsbesøg samt i hvilke klasser og fag, tilsynet har overværet undervisningen, på de enkelte datoer.

Efter lov om friskoler og private grundskoler § 9 d, skal den tilsynsførende overvære undervisningen i et omfang afstemt efter skolens størrelse, svarende til mindst én hel skoledag, overvære undervisningen inden for hvert af de fagområder, som folkeskolens fagkreds naturligt kan opdeles i, drøfte indholdet af skolens undervisningsplaner med skolens leder og lærere og vurdere det anvendte undervisningsmateriales faglige og pædagogiske kvalitet.

Dato	Klasse	Fag	Fagområde	Tilsynsførende
02-10-2023	0.-9. klasse	Morgensamling	Humanistiske fag	Werner Sternberg
02-10-2023	3. klasse	Håndværk og design	Praktiske/musiske fag	Werner Sternberg
02-10-2023	8. klasse	Samfundsfag / historie	Humanistiske fag	Werner Sternberg
02-10-2023	1. klasse	Dansk	Humanistiske fag	Werner Sternberg
02-10-2023	5. klasse	Matematik	Naturfag	Werner Sternberg
02-10-2023	6. klasse	Matematik	Naturfag	Werner Sternberg
02-10-2023	9. klasse	Engelsk	Humanistiske fag	Werner Sternberg
16-11-2023	0.-9. klasse	Minisamfund	Praktiske/musiske fag	Werner Sternberg
31-01-2024	0.-9. klasse	Morgensamling	Humanistiske fag	Werner Sternberg
31-01-2024	1.-3. klasse	Teateruge	Humanistiske fag	Werner Sternberg
31-01-2024	1.-3. klasse	Teateruge	Praktiske/musiske fag	Werner Sternberg
31-01-2024	4.-6. klasse	Teateruge	Humanistiske fag	Werner Sternberg

31-01-2024	4.-6. klasse	Teateruge	Praktiske/musiske fag	Werner Sternberg
31-01-2024	7.-9. klasse	Teateruge	Humanistiske fag	Werner Sternberg
31-01-2024	7.-9. klasse	Teateruge	Praktiske/musiske fag	Werner Sternberg
13-03-2024	0.-9. klasse	Morgensamling	Humanistiske fag	Werner Sternberg
13-03-2024	0.-2. klasse	Stjernefag	Praktiske/musiske fag	Werner Sternberg
13-03-2024	7. klasse	Dansk	Humanistiske fag	Werner Sternberg
13-03-2024	6. klasse	Engelsk	Humanistiske fag	Werner Sternberg
13-03-2024	5. klasse	Madkundskab	Praktiske/musiske fag	Werner Sternberg
13-03-2024	2. klasse	Matematik	Naturfag	Werner Sternberg
13-03-2024	1. klasse	Musik	Praktiske/musiske fag	Werner Sternberg
13-03-2024	0. klasse	Dansk	Humanistiske fag	Werner Sternberg
13-03-2024	4. klasse	Dansk	Humanistiske fag	Werner Sternberg
13-03-2024	7. klasse	Naturfag	Naturfag	Werner Sternberg
13-03-2024	9. klasse	Naturfag	Naturfag	Werner Sternberg

2.1 Beskrivelse af tilsynsbesøg

.

3. Foregår undervisningen udelukkende på dansk i alle fag, sprogfag undtaget?

Ja

Efter lov om friskoler og private grundskoler m.v. § 2, stk. 3 er undervisningssproget i en fri grundskole dansk, dog er undervisningssproget i de tyske mindretalsskoler tysk. § 6 a Skolens lærere skal beherske dansk i skrift og tale, dette gælder dog ikke lærerne ved de tyske mindretalsskoler eller ved skoler, der har fået godkendt et andet undervisningssprog end dansk.

3.1 Uddybning

4. Står undervisningen inden for det humanistiske fagområde mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen?

Ja

Efter lov om friskoler og private grundskoler § 9 d, skal den tilsynsførende, overvære undervisningen i et omfang afstemt efter skolens størrelse, svarende til mindst én hel skoledag, overvære undervisningen inden for hvert af de fagområder, som folkeskolens fagkreds naturligt kan opdeles i, drøfte indholdet af skolens undervisningsplaner med skolens leder og lærere og vurdere det anvendte undervisningsmateriales faglige og pædagogiske kvalitet.

4.1 Uddybning

I år har jeg valgt at følge udover 2 gange det almindelige skema en gang en dag i en teateruge og en dag i minisamfundsugen.

På de dage, hvor jeg fulgte det almindelige skema har jeg været i dansk i 4 forskellige klasser, i engelsk i 2 klasser og i samfundsfag / historie i en klasse.

Det er interessant og meget sigende, at i begge typer undervisning oplever jeg en meget aktiv læringskultur, hvor eleverne bliver mødt i deres forskellighed uden at der gås på kompromis med fagligheden.

Der var teaterugen et meget godt eksempel.

Skolen arbejde med 3 eventyrer (H. C. Andersen, Brødrene Grimm, 1001-nats eventyr)

Hvor indskolingen spillede de "originale" versioner, tæt på det originale, mellemtrinnet lavede en ny version i deres fortolkning fx det ene eventyr skulle danses og udskolingen skulle udvikle en hel ny version, som skulle foregå i en ny kontekst.

Det blev til 9 forestillinger, som på den måde jo meget tydeligt viser, hvordan skolen arbejder med det traditionelle og aktuelle i en sammenhæng og hvor eleverne kan se sig selv i, så det skaber et personligt forhold.

En snehvide blev til en snøftvide, i Klodshans konkurrerede 4 brødre om at have det mest klimavenlige køretøj og til sidst vinder Klodshans med sit løbehjul, han havde købt på genbrug.

Både i særugerne og i de almindelige uger oplever jeg de fleste elever som meget interesserede og engagerede. Og dette skyldes efter undertegnedes opfattelse, at eleverne får lov til at komme med deres idéer og at de selv oplever sig som bidragsydere.

Dette har også stor betydning for de elever, der evt. ikke har det så let med den "almindelig bolig" undervisning, som så evt. i særugerne kan opleve, at man kan komme til ens ret, når der er en anden undervisningssammenhæng.

Jeg oplever at der er for meste gode relationerne mellem børn og de voksne.

Der bruges relevant materiale i fagene og der er stort set årsplaner i alle fag og for alle klasser.

Der arbejdes også med diagnostiske staveprøver, læreren forklarede at det er ligesom en almindelig diktat – men denne gang er det ens for alle så læreren ved, hvad vi skal øve – det er hjælp til mig (læreren).

Skolen har fokus på kollegialt samarbejde og videreuddannelse fx var 2 lærer på læsevejlederuddannelse.

Skolen er sig meget bevidst om at støtte de elever, der kræver særlig støtte.

Således er det min vurdering, at undervisningen inden for det humanistiske fagområde står mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen.

5. Står undervisningen inden for det naturfaglige fagområde mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen?

Ja

Efter lov om friskoler og private grundskoler § 9 d, skal den tilsynsførende, overvære undervisningen i et omfang afstemt efter skolens størrelse, svarende til mindst én hel skoledag, overvære undervisningen inden for hvert af de fagområder, som folkeskolens fagkreds naturligt kan opdeles i, drøfte indholdet af skolens undervisningsplaner med skolens leder og lærere og vurdere det anvendte undervisningsmateriales faglige og pædagogiske kvalitet.

5.1 Uddybning

Jeg har i dette skoleår besøgt 5. forskellige klasser i hhv. matematik og naturfag.

Der bruges relevant materiale.

Undervisningsstrukturen er afstemt indholdet og klassetrin.

Fx ved introduktionen af GeoGebra var strukturen meget lærercentreret, med klare instruktioner skridt for skridt og hvor læreren sikrede sig hele tiden, at eleverne var med.

I en anden klasse foregik geometriundervisningen med lineal, passer osv., fordi man har opfattelsen, at det er vigtigt, at man som elev lærer at kunne geometri både fysisk og i GeoGebra - en opfattelse som undertegnede deler.

I 2. klasse havde læreren valgt at arbejde bl.a. med træningsprogrammer / arbejdskompendier, hvor sværhedsgraden vokser fra side til side. I denne sammenhæng skal eleverne arbejde alene og man bliver tjekket, når man er færdig med en side / afsnit. Der er diplomer trin for trin. Således arbejdes der med niveaudeling, hvor den enkelte elev kun skal forholde sig til, at den er kommet videre uden at det har en relation til andres kunnen.

Undervisning er meget struktureret.

Dette er endnu et eksempel på at jeg har oplevet en læringskultur, hvor lærerne imødekommer elevernes forskellighed.

I naturfag i udskolingen har lærerne valgt, at dele undervisningen i den klassiske fordeling med fysik/kemi, biologi, geografi samt at køre de fælles faglige forløb.

Undervisningen er kendetegnet af, at der skabes sammenhæng til anvendelsesområder fx i undervisningen om stråling blev der selvfølgelig også talt om strålebehandling i kræftforløb …

De fleste elever virker interesserede og deltager fint – med individuelle forskelle.

Der er en god interaktion som viser et godt niveau.

Relationerne mellem børn og de voksne er gode.

Det er tydeligt at der er et fint kollegialt samarbejde.

Der er fokus på støtte af de elever, der kræver særlig støtte.

Således er det min vurdering, at undervisningen inden for det naturfaglige fagområde står mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen.

6. Står undervisningen inden for det praktisk-musiske fagområde mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen?

Ja

Efter lov om friskoler og private grundskoler § 9 d, skal den tilsynsførende, overvære undervisningen i et omfang afstemt efter skolens størrelse, svarende til mindst én hel skoledag, overvære undervisningen inden for hvert af de fagområder, som folkeskolens fagkreds naturligt kan opdeles i, drøfte indholdet af skolens undervisningsplaner med skolens leder og lærere og vurdere det anvendte undervisningsmateriales faglige og pædagogiske kvalitet.

6.1 Uddybning

Ved årets tilsynsbesøg har jeg lagt mere fokus på det praktisk musiske ved at besøge skolen både i en minisamfundsuge og i en teateruge. Derudover har jeg været til undervisningen i stjernefaget i indskolingen, til musikundervisning i 2. klasse og håndværk & design i 3. klasse.

I forhold til teaterugen se uddybningen under det humanistiske fagområde samt at der er jo mange praktisk-musiske ting i sådan en proces, når man selv producerer kulisser, kostumer, spiller musik osv.

Minisamfundsugen skaber grundlag for mange praktiske erfaringer, elever kan samle.

Det kan være som

- producenter for smykker, der skal sælges,
- køkkenfolk, der forsyner elever med frokost og snacks,
- mekaniker i cykelværkstedet …

Især det sidste er derudover en god repræsentant for en læringskultur, hvor kan komme til sin ret i en anden undervisningssammenhæng. Dette bidrager i høj grad til lysten til at gå i skole.

Et andet eksempel er stjernefaget i indskolingen, hvor eleverne var i gang med at producere deres påskekyllinger m.v. I den time jeg besøgte, skulle der laves pompons på en gaffel. Det er jo ikke kun er det kreative med at producere en påskekylling, men lige så meget motoriktræning, når man skal håndtere en saks og klippe pap i den videre proces ….

Det er derudover meget flot at en stor gruppe elever sidder i klasselokalet ved siden af og arbejder med opgaven, uden at en lærer skal være i lokalet.

Når eleverne allerede i 2. klasse lærer at spille sammen på diverse musikinstrumenter, så fortæller det meget om det høje niveau i det praktisk-musiske.

Afslutningsvis for dette afsnit vil jeg nævne, at eleverne lærer at bruge værktøj bl.a. i håndværk & design, hvilket er færdigheder som øger deres livsduelighed.

Således er det min vurdering, at undervisningen inden for det praktisk-musiske fagområde står mål med, hvad der

almindeligvis kræves i folkeskolen.

7. Står elevernes standpunkt i dansk mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen?

Ja

7.1 Uddybning

På skolen arbejdes der med mange forskellige facetter i undervisningen, hvilket er med til at skabe et godt læringsmiljø især for dette er ledsaget af gode strukturer, arbejdsro for det meste og en grundlæggende anerkendende tilgang til eleverne.

Engagerede lærere skaber engagerede og interesserede elever som arbejder og samarbejder for det meste på højt niveau, hvilket også betyder, at der plads til humor og accept af elevernes forskelle.

Der anvendes faglig relevant materiale i alle fag.

Skolen arbejder systematisk med støtte til eleverne med udfordringer.

Undertegnede har drøftet med ledelsen udviklingen / udsving i karaktergennemsnit.

Det er min vurdering, at elevernes standpunkt fuldt ud står mål med hvad der er normalt forventes i folkeskolen.

8. Står elevernes standpunkt i matematik mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen?

Ja

8.1 Uddybning

do. dansk

9. Står elevernes standpunkt i engelsk mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen?

Ja

9.1 Uddybning

do. dansk

10. Fører skolen til prøve i historie?

Ja

10.3 Uddybning

Jeg har overværet en time med historie / samfundsfag, hvor eleverne arbejdede med kildekritik og at man har brug for konteksten, hvis man skal bedømme kilder.

Elever så en film om kong Leopold af Belgien og hans gerninger i Afrika i sammenhæng med Black Lives matter demonstration, som krævede at man skal holde op med at hylde ham.

Eleverne skulle også drøfte, hvordan man forholder sig i dag til at 8 millioner jøder døde under 2. Verdenskrig versus 10 millioner sorte i Afrika.

Man kommer vidt omkring i historieundervisning og forholder sig til mange problematikker.

Der bruges relevant materiale fx historie/alinea.dk

11. Står skolens samlede undervisningstilbud ud fra en helhedsvurdering mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen

Ja

11.1 Uddybning

Udover de mange nævnte eksempler om fagligheden, kreativitet, samarbejde, relationerne, strukturerer, anvendelse af relevant materiale, undervisning på tværs af klasserne m.v. er det kendetegnende for skolen, at der arbejdes meget med, at eleverne kommer (så vidt muligt) til deres ret i deres forskellighed.

Bl.a. på morgensamlinger lærer eleverne fra de små klasser af, at kunne fortælle også i større forsamlinger.

Man kan fornemme både hos personalet og hos mange elever, at de er stolte af deres skole, hvilket derudover kommer bl.a. flot til udtryk på skolens Facebook-side.

Således vurderer jeg, at skolens samlede undervisningstilbud ud fra en helhedsvurdering står mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen.

12. Forbereder skolen efter sit formål og i hele sit virke eleverne til at leve i et samfund som det danske med frihed og folkestyre?

Ja

12.1 Uddybning

Eksemplerne fra minisamfundsugen og teaterugen viser meget tydeligt, at skolens elever har mulighed at bidrage med deres egne idéer. De lærer at arbejde sammen, lytte til hinanden og respektere hinanden (for det meste).

Kulturen fx i frikvarterne med leg på tværs af aldersgrupper, leg organiseret af lejepatruljen … viser også tydeligt, at eleverne oplever kvaliteten af fællesskab, en krumtap i de danske samfund.

Det er fortsat fælles aktiviteter med både børn og forældre fx når man inviterer til at besøge en håndboldkampe.

Skolen har et elevråd.

Skolens har indført frivillige eftermiddagsvalgfag med både konstruktion og robotter bl.a. fordi skolen vil understøtte, at eleverne, som kommer lidt langvejs fra, har noget sammen (på skolen). Fællesskabet tages alvorligt.

Det er skolens ambition at danne hele mennesker – det er min vurdering, at det lykkes meget fint.

Således vurderer jeg at skolen efter sit formål og i hele sit virke forbereder eleverne til at leve i et samfund som det danske med frihed og folkestyre.

13. Udvikler og styrker skolen elevernes demokratiske dannelse?

Ja

13.1 Uddybning

Punktet før samt de tidligere eksempler med, at eleverne får lov til at udvikle mange ting og kommer med deres egne tanker handler meget om demokratisk dannelse i en bred forstand. Se der.

Skolen har et elevråd. Se mere under dette punkt.

Hele skolens kultur underbygger, at skolen udvikler og styrker elevernes demokratiske dannelse.

14. Udvikler og styrker skolen elevernes kendskab til og respekt for grundlæggende friheds- og menneskerettigheder?

Ja

14.1 Uddybning

Dette gøres bl.a. på morgensamlinger, i særugerne, som del af den almindelige undervisning
og i udskolingen er der særlige emner omkring dette.

15. Benytter skolen kønsopdelte aktiviteter i undervisningen?

Nej

15.1 Uddybning

16. Arbejder skolen løbende med at sikre kønsligestilling på skolen?

Ja

16.1 Uddybning

Ledelsen fortæller at de er bevidste om problematikken.

17 Har skolens elever dannet elevråd eller varetager eleverne på anden demokratisk måde deres fælles interesser vedrørende skolen?

Ja

17.1 Uddybning

Jeg har interviewet en elev fra elevrådet, som fortalte om arbejdet i elevrådet:

Han fortalte at elevrådet havde en bod med popcorn og sodavand til skolefesten. Pengene kan elevrådet bruge til investeringer fx bolde til klasser.

Det var også elevrådet der stod for playlister under skolefesten.

Det er en fast procedure at klasserne inddrages – det er ikke bare elevrådet, der bestemmer .

Han fortalte videre at elevrådet også har fået indflydelse på et udendørsområde for de store.

Elevrepræsentanten mente, at eleverne har indflydelse – formanden er fx også med til nogle punkter på bestyrelsesmøder ….

Han fortalte også at elevrådet har gjort sig gældende i elevgruppen, så nogle med evt. handicap ikke bliver drillet.

Skolen har også et ”Mobning nej tak”-træ, som minder alle om, at man skal behandle hinanden ordentligt.

Dette er et godt eksempel på at eleverne varetager deres fælles interesser på skolen.

19 Har skolen en praksis, der understøtter, at de ansatte efterlever deres skærpede underretningspligt, fx ved at have beskrevne procedurer?

Ja

19.1 Uddybning

Skolelederen fortalte tidligere, at skolens praksis er, at man er både i ledelsen og i den øvrige personalegruppe sig bevidste om og handler på den skærpede underretningspligt.

Særlige elever drøftes enten på lærermøder eller lærer og ledelsen sammen.

Ledelsen er aktiv del i dette samarbejde.

20 Sikrer skolen, at de ansatte ved, at den skærpede underretningspligt er personlig?

Ja

20.1 Uddybning

Jf. ledelsen er der ikke noget tvivl om i personalegruppen.

21. Donationer

Har skolen i det foregående regnskabsår modtaget en eller flere donationer som tilsammen overstiger 20.000 kr. eksklusive moms fra samme donator?

Nej

22. Tilsynets sammenfatning

Undertegnede har været på tilsynsbesøg i skoleåret 2023 – 2024 fire gange – hhv. den 2. oktober 2023, den 16. november 2023, den 31. januar 2024 og den 13. marts 2024.

2 af besøgene var i særuger i hhv. minisamfundsfagsuge og teateruge.

Jeg har været i alle klasser og har set timer i alle faggrupper.

Jeg har også et par gange kigget på elevernes samvær i frikvartererne.

Jeg følger i det daglige med på Viggo og på skolens Facebookside.

I år har jeg ikke tjekket hjemmesiden.

Inden ankomst har jeg lavet en plan for besøget i forhold til fag og klasser

Som forberedelse på mine besøg kigger jeg på årsplanerne, så vidt de var tilgængelige.

Jeg prøver at være en aktiv iagttager, der lytter, spørger, taler med børnene og hjælper, hvor det giver mening og i slutningen af en time giver jeg gerne feedback og drøfter lærernes overvejelser med timen. Jeg prøver at være med både nysgerrig overfor lærernes tilrettelæggelse og beslutninger samt at jeg giver feedback. Det er mit indtryk, at dette altid har været en positiv oplevelse for begge partner.

Under alle besøg har der også været samtaler med ledelsen.

Vi kommet vidt omkring i disse samtaler og her nævnes der nogle af samtaleområderne:

- at det er en fornøjelse at komme rundt og se morgensamlingen, opleve venligheden, de smås evne til at kunne arbejde alene, musikundervisningen, diversitet i lærergruppen
- ændringer i personalegruppen
- læsevejlederuddannelsen
- regionsmødet med nogle af de andre friskoler - erfaringsudveksling
- udviklingen omkring børnehaveprojektet
- telefoner og skærmtid
- elevrådet
- de særlige uger
- karakterudvikling
- frivillige eftermiddagsvalgfag med både konstruktion og robotter
- APV
- samvær på tværs af alderstrinnene
- lære at bruge værktøj
- osv.

Samtaler giver altid et godt indblik i skolen aktuelle situation, i de næste skridt der planlægges samt at det et rum for sparring.

Vurdering af elevernes standpunkt i dansk, regning/matematik, engelsk og historie.

Også i år har jeg iagttaget, at der er et godt læringsmiljø i klasserne, at lærerne er engagerede og møder eleverne med en anerkendende tilgang.

Blandt eleverne er der en god samarbejdskultur.

Der bruges relevant materiale.

Skolen arbejder systematisk med støtte til eleverne med udfordringer.

Se i øvrigt mine uddybninger ved de forskellige punkter.

Det er min vurdering af elevernes standpunkt i dansk, regning/matematik, engelsk og historie står mål med hvad der normalt forventes i folkeskolen.

Jeg har gjort rede for, hvordan skolen arbejder med en helhedsundervisning fx i særugerne.

På baggrund af dette vurderer jeg ligeledes at skolens samlede undervisningstilbud ud fra en helhedsvurdering står mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen.

Vurdering af om skolen overholder kravet om at forberede eleverne til at leve i et samfund som det danske med frihed og folkestyre samt udvikler og styrker elevernes kendskab til og respekt for grundlæggende friheds- og menneskerettigheder, herunder ligestilling af kønnene.

Skolens samlede undervisning og samvær i forbindelse med morgensamlinger, gensidig respekt, emneuger, lejrskoler, fællesskab, aktiviteter sammen med forældrene viser et tydeligt billede af, at børnene har gode udviklingsmuligheder som mennesker, at de høres og inddrages. Eleverne tør at byde ind, stille spørgsmål og have deres egne meninger, hvilket er en afgørende forudsætning for et samfund med frihed og folkestyre. Skolen har et elevrådet, som selv mener at eleverne varetager deres fælles interesser på skolen.

Det er min vurdering, at skolen lever fuldt op til lovens intentioner, at skolen forbereder eleverne til at leve i et samfund som det danske med frihed og folkestyre.

Skolen har gode bygningsmæssige faciliteter, som bliver brugt på en god måde.

Skolen har en ledelse, der viser stort engagement for både personalet og børnene.

Skolen tager sine værdier alvorlige.

Som forældre kan man være meget trygge ved at have ens børn på skolen.

Der blæser nye skolepolitiske vinde i den sidste tid, det pædagogiske pendul er igen på vej til den anden side – hvilket jeg kun kan bifalde.

Hvor står Vejen Friskole lige nu i forhold til de nye vinde:

Når man har instrumentaliseret barnet via forholdsvis stramme læringsmål (over 3000), med henblik på, at barnet skulle levere senere som skatteborger med skat til velfærdsstaten – jo hurtigere desto bedre -, som arbejdskraft, som varme hænder …så er barnet blevet et objekt.

Men når man er objekt i en uddannelsesverden så bliver man ikke nødvendigvis en kritisk, selvstændig tænkende borger. Således har der været eller er der fortsat nogle modsætninger i den målstyrede undervisning på den ene side og en opdragelse til frihed og folkestyre på den anden side.

Når jeg oplever Vejen Friskole som en skole med ånd – hånd og dannelse, hvor det enkelte barn anerkendes for barnets interesse, bidrag, at det gør sit bedste uden at der gås på kompromis med det faglige

så kan jeg konstatere at Vejen Friskole allerede nu står et meget godt sted i forhold til de nyere skolepolitiske vinde.

Og det sjove er jo, at det ikke er skolen, der har tilpasset sig, men har forholdt sig til skolens værdigrundlag, som netop passer ind i de nye tanker.